

Avfallsbranschen – tillsynen och det strategiska arbetet år 2015

Att sortera rätt är inte alltid lätt

Innehåll

Branschen Avfall	4
Allmänt om avfallshantering	4
Tillsyn av avfallsanläggningar	5
<i>Allmänt om tillsynen</i>	6
<i>Bastillsyn av avfallsföretagen</i>	6
<i>Övriga frågor vid tillsyn av avfallsföretagen</i>	9
<i>Effektindikatorn</i>	9
<i>Sammanfattande bedömning</i>	9
Övrig tillsyn	10
<i>Rivningstillsyn</i>	10
<i>Dagvatten till Bällstaån</i>	12
<i>Insamling av smått elavfall</i>	13
Strategiskt arbete	13
<i>Hantering av massor</i>	14
<i>Förebyggande av avfall</i>	14
<i>Hantering av avfall med CFC</i>	15
<i>Revidering av resurs- och avfallsriktlinjerna vid byggande och rivning</i>	15
<i>Strategi för nedskräpade industriområden</i>	16

**Bilaga 1 Miljöarbetet hos avfallsföretagen
och miljöförvaltningens tillsyn**

	17
Miljöstationer	17
Återvinningscentraler	18
Centrumanläggningar	19
Hantering av metallskrot och skrotbilar	19
Hantering av returpapper och returplast	21
Hantering av bygg- och rivningsavfall och grovavfall	22
Mellanlagring och behandling av elavfall	23
Masshantering	24
Hantering av avfall från gaturenhållning	24
Komposteringsanläggningar	25
Lager för farligt avfall	26

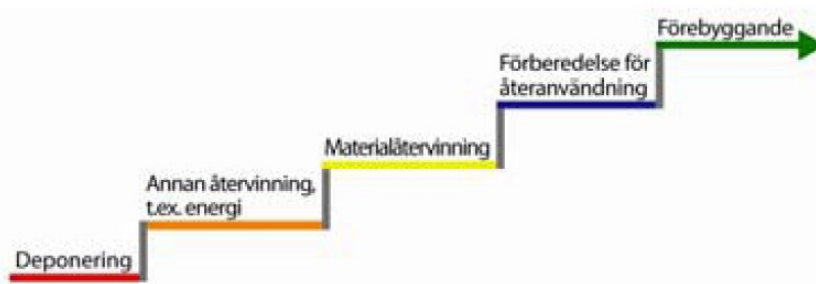
Branschen Avfall

Denna rapport redovisar miljöförvaltningens arbete med avfallsbranschen under 2015. Avfallsbranschen omfattar tillsynen av anläggningar som har som affärsverksamhet att sortera, behandla, mellanlagra eller på annat sätt hantera avfall och farligt avfall och som omfattas av anmälnings- eller tillståndsplikt enligt miljöbalken.

Arbetet med avfallsbranschen omfattar också tillsyn av annan avfallshantering t.ex. hantering av rivningsavfall, snö eller av farligt avfall inom ett geografiskt område, inrikes och gränsöverskridande transporter, producentansvar och nedskräpning. Även information och strategiskt arbete ingår i arbetet. Arbetet med frågor gällande hushållsavfall sköts av hälsoskyddsavdelningen.

Allmänt om avfallshantering

En bra avfallshantering är betydelsefull för människors hälsa och miljön. En bra avfallshantering innebär att avfallet hanteras med minimerad risk för okontrollerad spridning av farliga ämnen och att avfallet utnyttjas så effektivt som möjligt enligt avfallshierarkin. Avfallshierarkin är en, för EU gemensam, prioriteringsordning för lagstiftning och politik som rör förebyggande och hantering av avfall.

Avfallshierarkins fem steg är:

1. Förebyggande
2. Förberedelse för återanvändning
3. Materialåtervinning
4. Annan återvinning, till exempel energiåtervinning
5. Bortskaffande, till exempel deponering

Enligt hierarkin ska avfall i första hand förebyggas. Det betyder att avfallsmängderna ska minska liksom avfallets innehåll av farliga ämnen. Är det inte möjligt att minska mängden ska avfallet förberedas för återanvändning, materialåtervinnas eller energiåtervinnas. I sista hand ska det läggas på deponi.

Vikten av att minska innehållet av farliga ämnen i varor och produkter kan inte nog betonas. Miljöförvaltningens bedömning är att så länge dessa innehåller farliga ämnen kommer alltid hanteringen av avfallet innebära spridning av farliga ämnen till miljön även om den med olika metoder och stor försiktighet kan minimeras. Innehållet av farliga ämnen kan också försvåra eller göra det omöjligt att materialåtervinna avfallet.

Avfallshantering kan medföra långväga transporter, utsläpp till dagvatten- och avloppssystem, mark och luft samt orsaka dålig lukt, buller, damning och oro hos närboende. En dålig avfallshantering kan också medföra att farliga ämnen hamnar i återvunnet material eller exporteras illegalt. För en effektiv avfallshantering krävs det att det finns lämplig mark relativt centralt och inte alltför långt bort från avfallslämnarna eller från de som kan använda det återvunna materialet. Här finns en konflikt mellan avfallshandlingens behov av plats och utrymme och stadens behov av mark för bostadsområden som inte störs av buller, transporter och verksamheter som förfular.

Tillsyn av avfallsanläggningar

Det fanns, under 2015, 16 anläggningar med tillstånd. Dessa var:

- Ragn-Sells Lunda
- Lantz Järn & Metall
- SITA Högdalen Återvinningsanläggning
- IL Recycling Returpapper AB
- Hans Andersson Recycling i Stockholm AB, Lunda
- Hans Andersson Recycling i Stockholm AB, Västberga
- Östberga återvinningscentral (ÅVC)
- Lövsta ÅVC
- Bromma ÅVC
- Vantör ÅVC
- Sätra ÅVC
- Svensk Freonåtervinning
- Apelns Big Bag
- Allåtervinning
- Sweden Recycling AB
- Kompostanläggning Fisksjöäng

Därutöver fanns det ca 50 anmälningspliktiga avfallshanterare med fast årlig tillsynsavgift.

Högdalens förbränningsanläggning bränner stora mängder avfall men tillhör, i förvaltningens tillsynsarbete, inte avfallsbranschen eftersom anläggningen är klassad som en energianläggning. Inte heller Stena Recycling i Loudens oljehamn, som tar emot

avfallsolja och oljeemulsioner, tillhör avfallsbranschen utan branschen ”Oljehamnen”.

Allmänt om tillsynen

Tillsynen av avfallsanläggningarna består bl. a. av att

- kontrollera regelefterlevnad
- kontrollera uppfyllande av villkor i tillstånd
- kontrollera företagets förmåga att kontrollera sin egen verksamhet
- påtala och kräva åtgärder av brister, både administrativa och praktiska
- uppmuntra pågående miljöarbete och tålmodigt driva på utvecklingen
- bekräfta de ansträngningar som görs
- informera om regler, miljörelaterade frågor och sprida goda exempel
- bygga upp ett ömsesidigt förtroende mellan inspektörer och de som bedriver miljöfarlig verksamhet

Alla tillståndspliktiga verksamheter betalar årlig avgift liksom de flesta anmälningspliktiga verksamheterna. Alla verksamheter som betalar en fast årlig avgift som motsvarar en tillsynstid på två persondagar eller mer ska besökas minst en gång varje år. Verksamheter som betalar en fast årlig avgift som motsvarar en tillsynstid på en persondag eller mindre ska besökas minst vart tredje år.

Bastillsyn av avfallsföretagen

Basen i tillsynen utgörs av att kontrollera efterlevnaden av villkor i tillstånd och egenkontrollen hos företagen. Till grundläggande frågor hör bl. a:

- vilka kemikalier som används och att företagen har aktuella /uppdaterade kemikalieförteckningar
- förvaring av kemikalier och farligt avfall så att risken för utsläpp till dagvattenbrunnar minimeras
- risken för förorening av dagvattnet och resultatet av provtagningar av dagvattnet
- i vilka fraktioner avfallet sorteras och vart de olika fraktionerna skickas samt hanteringen av transportdokument
- arbetet med energi- och transportfrågor

Företagen inom avfallsbranschen hanterar olika typer av avfall, en del bedriver verksamheten inomhus medan andra bedriver den utomhus, en del företag hanterar små mängder avfall och andra har en mer omfattande hantering o.s.v. Därför har förvaltningen valt att

beskriva företagens miljöarbete och förvaltningens tillsyn uppdelat på grupper av företag som har snarlik verksamhet, se bilaga 1. Nedan görs dock ett försök att ge en generell bild av hur de olika tillsynsaspekterna hanteras hos avfallsföretagen.

Villkorsefterlevnad

Tillsynen under 2015 har gett vid handen att inget av de tillståndsprövade företagen bröt mot något av villkoren i sina tillstånd.

Kemikalier

Enligt egenkontrollförordningen ska verksamheter förteckna de kemiska produkter som hanteras inom verksamheten och som kan innebära risker från hälso- eller miljösynpunkt.

Förteckningen ska omfatta:

1. produktens namn,
2. omfattning och användning,
3. information om hälso- och miljöskadlighet, samt
4. produktens klassificering

Avfallsföretagen hanterar generellt inte så mycket olika kemikalier. De stora mängderna utgörs framförallt av diesel. I övrigt kan det handla om t.ex. färg för reparation av containrar, smörjoljor, hydrauloljor och liknande. De tillståndspliktiga avfallsföretagen har kemikalieförteckningar liksom de flesta anmälningspliktiga som hanterar kemikalier. Oftast granskar miljöförvaltningen förteckningarna i samband med tillsynsbesöken. De krav miljöförvaltningen ställer är t.ex. att upprätta kemikalieförteckningar om man inte gjort det, uppdatera dem så att de stämmer med den aktuella kemikalieförbrukningen och komplettera med uppgifter som saknas. Miljöförvaltningen diskuterar också möjligheterna att byta ut sådana kemikalier som innehåller farliga ämnen till mindre farliga. 2015 hade de tillståndspliktiga avfallsföretagen kemikalieförteckningar liksom de flesta anmälningspliktiga som hanterar kemikalier.

Förvaring av kemikalier och farligt avfall

Miljöförvaltningens krav är att kemikalier och farligt avfall ska förvaras så att det inte finns risk för utsläpp till dag- eller spillvattenbrunnar eller till mark. Miljöförvaltningen kontrollerar också att eventuella cisterner besiktigas med intervall enligt lagstiftningen. Under 2015 har miljöförvaltningen endast haft några få anmärkningar på bristande kemikalieförvaring.

Förorening av dagvatten

Verksamhet utomhus ökar risken att förorena dagvattnet. Risken kan minskas genom att man t.ex. nederbördsskyddar olika

avfallsfraktioner, sopar gårdsplanen regelbundet och har tillgång till tättslutande lock som kan läggas över dagvattenbrunnarna i händelse av oavsiktliga utsläpp. Förvaltningen kan notera att utvecklingen går mot mer nederbördsskyddad verksamhet. Allåtervinnings nya mottagningar av metallskrot i Högdalen och Bromma är inomhus, liksom återvinningscentralen i Vanadisberget och Sweden Recyclings mellanlager för farligt avfall som startade för tre år sedan och NCC:s planerade byggavfallssortering i Akalla. Nya återvinningscentraler byggs numera med tak över containrarna och nya mellanlager för elavfall lokaliseras inomhus. Förvaltningen ser det som ett resultat av att dagvattenfrågan varit i fokus de senaste åren. De som fortfarande har utomhusverksamhet som kan förorena dagvattnet arbetar med att nederbördsskydda de delar av verksamheten som har störst påverkan och som någorlunda lätt går att skydda samt att rena och provta dagvattnet. Vid utgången av 2015 hade Lantz Järn&Metall, Kuusakoski, Allåtervinning Spånga, Svensk Freonåtervinning, Suez Högdalen, återvinningscentralerna i Sätra, Högdalen, Bromma och Lövsta rening av sitt dagvatten. Miljöförvaltningen tar del av provtagningsresultaten. Vidtagna åtgärder har inneburit en minskad belastning på dagvattnet. Det är dock svårt att provta dagvatten eftersom provtagningen måste ske vid nederbörd och föroreningsinnehållet kan variera beroende på hur länge det regnat och på vilken verksamhet som pågår vid provtagningsstillfället. Det har också visat sig svårt för företagen att nå de halter som är önskvärda. Det finns ännu inga beslutade riktvärden i Stockholm. Miljöförvaltningen jämför med riktvärden från Stockholms Läns Landsting, Göteborgs, Solna och Järfälla kommuner och miljö kvalitetsnormerna för vatten. och diskuterar förbättringsåtgärder med företagen. Miljöförvaltningen följer utvecklingen av reningmetoder och noterar att det successivt tas fram ny teknik och nya förslag för en förbättrad rening av dagvatten.

Sortering och vidare behandling

Avfallsföretagen arbetar med sådant som blivit avfall och ska se till att avfall som innehåller farliga ämnen tas ur kretsloppet och att resterande mängd material eller energi återvinns och att så lite som möjligt deponeras. De flesta har små möjligheter att styra mot mer förebyggande av avfall eller mot förberedelse för återanvändning. Miljöförvaltningen för dock en dialog med en del av verksamheterna för att hitta möjligheter till en ökad resurshushållning. Stockholm Vatten Avfall har lyckats utöka insamlingen på återvinningscentralerna av material för återbruk. Miljöförvaltningen har under 2015 arbetat för att rivningsavfall med CFC-blåst isolering ska tas omhand som farligt avfall och inte

fragmenteras. Det finns flera avfallsfraktioner som förvaltningen behöver följa bättre, t.ex. schaktmassor. Arbetet med detta kommer fortsätta 2016.

När farligt avfall lämnas över till en ny innehavare för att transporteras inom Sverige har både den som lämnar avfallet och den som tar emot avfallet (kan vara transportören) ett ansvar att upprätta ett transportdokument. Transportdokumentet ska innehålla uppgift om avfallsslag, mängd, lämnare och mottagare. Miljöförvaltningen har vid tillsynen 2015 konstaterat att rutinerna för transportdokument oftast fungerar när det gäller avfallsföretagen.

Energi och transport

Energianvändningen hos avfallsföretagen utgörs av belysning, uppvärmning, drift av datorer och arbetsmaskiner i hallar och på kontor. Hallar och liknande för sortering och mellanlagring är ofta ouppvärmade. Kontorsutrymmena är genomgående små.

Energifrågan hos avfallsföretagen handlar därför framförallt om transporter, en aspekt som miljöförvaltningen lyfter i samband med tillsynen. De större företagen arbetar med logistiken för att få ner antalet transporter, och det kan även handla om Ecodrive-kurser för chaufförer samt valet av miljöklassade fordon.

Övriga frågor vid tillsyn av avfallsföretagen

Utöver bastillsynens frågeställningar bedriver miljöförvaltningen tillsyn av frågor som kan vara aktuella endast för vissa företag. Det kan handla om störningar till omgivningen i form av nedskräpning, buller och damning, efterlevnaden av föreskrifter för förbehandling av elavfall o.s.v.

Effektindikatorn

Effektindikatorn för branschen, i den del som gäller tillsyn av avfallsanläggningar, är ”antalet befogade klagomål” och målet är 0. De flesta företagen ligger i industriområden och det inkommer få klagomål på störningar. Under 2015 har det inte framförts några klagomål på avfallsanläggningarna.

Sammanfattande bedömning

Miljöförvaltningen kan konstatera att företagen inom avfallsbranschen från år till år förbättrar sitt miljöarbete. Skillnaderna från det ena året till det andra kan vara små men om man tittar på en längre tidsperiod så kan man konstatera att det är stora skillnader idag mot för t.ex. tio år sedan. Egenkontrollen är bättre och det finns en annan medvetenhet om miljöbalken och de krav som följer av den. Det finns också ett annat engagemang i miljöfrågorna. Dagvattenfrågan har blivit en viktig tillsynsaspekt. Avfallstrappan

lyfts i tillsynen även om miljöförvaltningen ännu inte har börjat kräva att företagen ska gå uppåt i trappan annat än när dessa krav är direkt reglerade i lagstiftningen, såsom t.ex. att brännbart rivningsavfall ska sorteras ut och hanteras i en separat fraktion.

Vilka miljöfrågor som kommer vara viktiga i den framtida tillsynen är svårt att förutse. Det händer mycket inom avfallsområdet och nya lagkrav kommer ge nya frågor att lyfta vid tillsynen. Miljöförvaltningen önskar mer fokus på hanteringen av material som inte klassas som farligt avfall men som innehåller eller kan innehålla farliga ämnen och hur dessa avfallslag bäst ska hanteras.

Under 2016 kommer bastillsynen av villkorsefterlevnad, egenkontroll och dagvattenhantering fortsätta. Miljöförvaltningen kommer, i samarbete med länsstyrelsen, titta särskilt på avfallsfraktioner som transporteras från avfallsföretagen till annat land. Förvaltningen kommer också lägga särskilt fokus på de anläggningar som hanterar schaktmassor för att se om deras egenkontroll räcker för en säker hantering.

Övrig tillsyn

Till övrig tillsyn hör tillsyn som riktar sig till andra aktörer som hanterar avfall men som inte har som sin huvudsakliga sysselsättning att hantera avfall. Dit hör t.ex. tillsynen av avfalls-hanteringen i samband med rivningar, tillsyn av avfallstransportörer, snöhantering och tillsyn inom ett geografiskt område. Under 2015 har miljöförvaltningen arbetat med tillsyn av rivningar och hanteringen av avfall inom del av Lunda industriområde.

Rivningstillsyn

I rivningssektorn uppstår stora mängder farligt avfall och avfall som kan återanvändas eller materialåtervinnas. Miljöförvaltningen arbetar därför med tillsyn av avfallshanteringen i samband med rivning. Tillsynen uppskattas av de seriösa verksamhetsutövarna eftersom de anser sig verka i en bransch som stundtals drar till sig mindre seriösa aktörer.

Rivningsobjekt hittas genom att miljöförvaltningen har tillgång till stadsbyggnadskontorets diarium där rivningslov diarieförs. 2015 startade miljöförvaltningen 24 tillsynsärenden som gäller rivningar. I rivningstillsynen ingår normalt ett platsbesök på rivningsplatsen där miljöförvaltningen framförallt kontrollerar sorteringen av olika avfallsfraktioner, vilka transportörer och mottagare som anlitas och om transportdokument upprättas. När rivningen är genomförd begär

miljöförvaltningen in en slutredovisning av hur alla avfallsfraktioner tagits omhand.

Sortering

En god sortering gör det inte bara möjligt att särskilja det farliga avfallet och återanvända och materialåtervinna mera material, utan resulterar även i en mindre mängd avfall till deponi.

Miljöförvaltningen har vid tillsynen fått uppfattningen om att det sällan förekommer direkta felsorteringar med undantag för elavfall som ibland hanteras som metall. Det finns dock potential för att öka andelen som sorteras ut för materialåtervinning. T.ex. utgör gips och glas idag en deponifraktion och plast sorteras oftast som brännbart. Miljöförvaltningen tar alltid upp denna fråga med verksamhetsutövarna trots att det enhälliga svaret är att det inte är möjligt att materialåtervinna dessa fraktioner av flera olika skäl. Förvaltningen avser att under 2016 närmare undersöka möjligheterna att materialåtervinna glas och gips.

Utsortering för återbruk förekommer men mycket sparsamt. Frågan om ett ökat återbruk har miljöförvaltningen hittills funnit svår att driva på grund av att verksamhetsutövarna hävdar att efterfrågan på begagnade byggprodukter på marknaden är liten, att det råder brist på lagringsutrymmen och att tidspressen är stor vid rivningar. Det är än så länge mer lönsamt att hantera restprodukterna som avfall. Men förvaltningen fortsätter ändå lyfta frågan i tillsynen.

Transport och dokumentation

För att yrkesmässigt få transportera avfall krävs det att man har tillstånd från en länsstyrelse. Vid platsbesöken kontrollerar miljöförvaltningen att endast transportörer med tillstånd för transport av avfall anlitas. Tillsynen under 2015 har inte upptäckt otillåtna avfallstransporter. När en verksamhetsutövare lämnar över farligt avfall för borttransport på väg ska transportdokument upprättas. Rutinen för transportdokument kan någon gång brista men åtgärdas efter uppmaning från miljöförvaltningen. Ofta har rivningsentreprenören digitala system för att kontrollera vilka avfallsfraktioner som skickas iväg och vem som hämtar.

Uppföljning av slutredovisningar

Innan rivning ska en miljöinventering utföras. Inventeringen klargör vilka avfallsslag och avfallsmängder som rivningen av byggnaden kommer ge upphov till. Genom uppföljning av mottagningskvitton (från mottagningsanläggningarna) efter avslutad rivning kontrollerar miljöförvaltningen att avfallet tagits omhand av godkänd

mottagare, samt att de mängder som är upptagna i inventeringen överensstämmer med de omhändertagna.

Det är många gånger svårt att exakt följa att allt det som hittades vid inventeringen och som blir farligt avfall vid rivningen lämnats till en godkänd mottagare. Det beror dels på att olika produkter slås ihop till en avfallskategori på rivningsplatsen, t.ex. olika elprodukter läggs ihop i en container, och dels på att avfallet stundtals klassas om hos mottagaren. Miljöförvaltningen har t.ex. noterat ett fall då kylmöbler klassats om till brännbart. Ytterligare ett skäl som försvårar exaktheten är att avfallet mängdas på olika sätt i miljöinventeringen och slutredovisningen (antal kan t.ex. bli kg). Miljöförvaltningen har dock inte funnit att farligt avfall hanterats helt fel. Här bör tilläggas att förvaltningen inte kan följa avfallet längre än till en mottagare som har anmält eller har tillstånd för sin verksamhet. Hur avfallet behandlas hos mottagaren, som oftast finns i en annan kommun, och hur avfallet slutligen destrueras eller återvinns kontrollerar inte miljöförvaltningen.

Dagvatten till Bällstaån

I verksamhetsplanen för miljö- och hälsoskyddsnämnden anges särskilt att nämnden ska bidra till att stadens vattenområden uppnår god ekologisk och kemisk status. Miljöförvaltningen genomförde 2014, delvis med hjälp av en examensarbetare, en genomgång av Lunda industriområde med syfte att ta reda på vilka verksamheter som finns inom området och vilka aktiviteter, byggmaterial, fordonsrörelser och liknande som skulle kunna påverka dagvattnet som leds till Bällstaån.

Inventeringen kompletterades/slutfördes våren 2015 av miljöförvaltningens personal. Förvaltningen informerade företagen om att dagvattnet går till Bällstaån och om vilka försiktighetsmått som krävs vid hantering av kemikalier och avfall.

Miljöförvaltningens uppfattning är att Lunda industriområde generellt är rent och snyggt. Inventeringen har resulterat i att företagen blivit medvetna om att dagvattnet leds till en närbelägen å, att de som hade bristfällig hantering vidtagit förbättrande åtgärder och att miljöförvaltningen fått kännedom om vilka företag som finns inom området.

Insamling av smått elavfall

Det har under 2015 skett förbättringar när det gäller hushållens möjligheter att lämna ifrån sig smått elavfall. Stockholm Vatten Avfall har arbetat med nya miljöstationer och mobila återvinningsstationer och den 14 oktober 2015 trädde den nya förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning i kraft.

Förordningen innebär att nya möjligheter ges för hushållen att lämna elavfall till butiker. Enligt förordningen ska den som säljer elutrustning gratis ta emot motsvarande avfall från konsument. Butiker med en försäljningsyta om minst 400 m² ska ta emot smått elavfall oavsett om konsumenten köper något eller inte. Naturvårdsverket, Elkretsen och Svensk Handel är parter som efter att förordningen trädde i kraft har fortsatt att arbeta med hur förordningen ska tillämpas.

I Stockholm är det få butiker som är så stora att de kommer att ta emot elavfall utan att konsumenten köper en motsvarande produkt. Tillsyn av butiker, för att följa upp att producentansvaret för elartiklar följs, planerades för 2015. Miljöförvaltningen valde dock att flytta tillsynen till 2016 för att invänta vägledningen från Naturvårdsverket, Elkretsen och Svensk Handel.

Strategiskt arbete

Utöver direkt tillsynsarbete gentemot avfallshanterarna, rivningsprojekten och andra som hanterar avfall, som till största del finansieras genom avgifter arbetar miljöförvaltningen varje år med olika miljöfrågor som är mer strategiska. Valet av strategiska frågor gör förvaltningen utifrån behov som visat sig i samband med tillsynen, frågor som förvaltningen noterat vid kontakter med andra kommuner, tillsynsvägläddande myndigheter eller aktörer inom avfallsområdet.

Det går inte alltid att dra en skarp gräns mellan tillsyn och strategiskt arbete eftersom tillsyn kan ingå som en komponent i det

strategiska arbetet och vice versa. Miljöförvaltningen har dock valt att till det strategiska arbetet under 2015 föra:

- Hantering av massor
- Förebyggande av avfall
- Hantering av avfall med CFC
- Revidering av resurs- och avfallsriktlinjerna vid byggande och rivning
- Strategi för nedskräpade industriområden

Hantering av massor

Miljöförvaltningen startade under 2014 ett projekt med syfte att förbättra masshanteringen inom staden. Utgångspunkten är att schaktmassor bör återanvändas så långt det är möjligt och därmed ersätta jungfruligt material, utan att återvinningen medför att föroreningar sprids och att massor hamnar på platser som inte är ämnade för ändamålet. Bakgrunden är att förorenade massor återanvänts för anläggningsändamål trots att de innehållit skräp eller varit förorenade och att förvaltningen fått signaler om att mycket massor hanteras utan kontroll av innehåll av föroreningar.

Under 2014 bjöd miljöförvaltningen in till möten med ett flertal av stadens aktörer, byggherrar, transportörer och mottagare av massor. Under 2015 har projektet fortsatt genom Miljösamverkan Stockholms län. Genom denna samverkan i länet kan uppgifter om uppgrävda massors transportkedja och slutliga destination kartläggas. Bland annat har en checklista tagits fram som stöd i tillsynen. Förvaltningen hoppas att projektet kan avslutas under 2016 och slutrapporteras under 2017.

Förebyggande av avfall

I EU:s avfallsdirektiv finns en avfallshierarki, se sid. 4, som innebär att den svenska politiken och lagstiftningen ska utformas så att avfall i första hand förebyggs. Det mest resurseffektiva är att förebygga avfall (Sveriges program för att förebygga avfall 2014-2017). Att förebygga avfall innebär att minska mängden avfall och innehållet av farliga ämnen i avfallet.

Miljöförvaltningen samarbetar med Stockholm Vatten Avfall i frågan att minska Stockholms avfallsmängder, Minska-gruppen. Minska höll inledningsvis, under 2013, ett seminarium om förebyggande av avfall för stadens förvaltningar och bolag tillsammans med teknikkonsultbolaget Tyréns. Under 2014 och 2015 har Minska arbetat för att Stockholm ska få en internetbaserad tjänst för återbruk av funktionellt överskott som uppkommer inom organisationen. Minska har gett tjänsten namnet ”Stocket”. Den skulle innebära att kontorsmöbler och annan utrustning som en organi-

sation inom staden vill bli av med återanvänds inom en annan organisation inom staden istället för att slängas. Liknande tjänster finns i flera kommuner med lite olika utformning, bl.a. i Göteborg (TaGe) och Malmö (Malvin). Minska har i detta arbete haft kontakt med bl.a. stadsledningskontoret, serviceförvaltningen, arbetsmarknadsförvaltningen, Malmö kommun, Göteborgs kommun, Sörab och Stockholm läns landsting. Arbetet har resulterat i att det i budgeten för 2016 anges att servicenämnden ska utreda en funktion för återanvändning av möbler och inventarier inom stadens verksamheter. Ett projekt ska genomföras för att prova funktionen.

Hantering av avfall med CFC

Förvaltningen har under 2015 gjort en särskild satsning när det gäller rivningsavfall med isolering blåst med CFC. Förvaltningen har anordnat ett studiebesök hos Svensk Freonåtervinning för fyra kommuner i länet och olika avfallsföretag i dessa kommuner. Förvaltningen har också tillsammans med Naturvårdsverket informerat om hanteringen av detta avfallsslag på ett möte med Sveriges Byggindustrier och på Kemilänken.

Miljöförvaltningen har kontaktat de större livsmedelskedjorna för att ta reda på hur gondoler och andra enheter hanteras när de blir avfall. Svaren kommer handläggas vidare under 2016.

Revidering av resurs- och avfallsriktlinjerna vid byggande och rivning

Sveriges Byggindustrier har riktlinjer för avfallshantering vid rivning. Riktlinjerna anger bl.a. hur olika avfallsslag ska klassas. Miljöförvaltningen har deltagit i arbetet med att försöka utveckla dessa riktlinjer. Målet med arbetet var att för vissa material i en byggnad klargöra hur de ska undersökas i samband med inventeringar inför rivningar och slutligen omhändertas. Anledningen till att miljöförvaltningen deltar i detta arbete är att förvaltningen arbetar aktivt med tillsyn av rivningsavfall och kommer kunna använda resultatet av arbetet i den fortsatta tillsynen. Arbetet har resulterat i att gruppen valt ut vissa avfallsslag som har hög prioritet att utreda vidare:

- plast som kan innehålla PVC, bromerade flamskyddsmedel, ftalater och metaller
- kakel som kan innehålla höga metallhalter i färgen
- blåbetong som kan innehålla höga halter tungmetaller
- betong som innehåller sexvärt krom.

Därutöver har gruppen kommit fram till att även följande behöver utredas vidare:

- problemet med omklassning av avfall, se Rivningstillsynen sidan 11.
- den korrekta klassningen av kablar
- asbest, där vi konstaterar att det finns frekvent förekommande avfallsslag med asbest som bör läggas till
- fogmassor som kan innehålla asbest, PCB, bly, ftalater och klorparaffiner
- metallföroreningar i färg. Vanlig vit och gul målarfärg kan innehålla flera tusen milligram bly. Kan trä bestruken med sådan färg förbrännas i en vanlig sopförbränningsanläggning?

Gruppen har konstaterat att det bör ske en fördjupad analys av hur avfallet tas emot på de anläggningar som nu finns, vilka restprodukter som den nuvarande hanteringen ger upphov till och på vilket sätt hanteringen behöver förändras. För att kunna göra det behöver ytterligare expertis inom området tas in och Naturvårdsverket har kontaktats om att delta i det fortsatta arbetet.

Strategi för nedskräpade industriområden

Det finns industriområden i Stockholm med återkommande nedskräpning i stor omfattning. Miljöförvaltningen planerade att under 2015 lyfta denna fråga inom staden. Detta har dock inte hunnits med utan har flyttats till planeringen för 2016.

Bilaga 1

Miljöarbetet hos avfallsföretagen och miljöförvaltningens tillsyn

Miljöstationer

I Stockholm finns 15 fasta miljöstationer där hushållen kan lämna sitt farliga avfall. Miljöstationerna är placerade på vissa bensinstationer i staden och kompletteras av den mobila miljöstationen. Miljöstationerna får tillsynsbesök i genomsnitt vart annat år. 2015 besöktes flertalet av stationerna.

Miljöförvaltningen har sett att miljöstationerna överlag är välskötta och de äldre modellerna byts vartefter ut till modernare och rymligare miljöstationer. För att förbättra tillgängligheten för stockholmarna har Stockholm Vatten Avfall arbetat med att hitta

lokaliseringar för den nya obemannade, automatiska miljöstation för farligt avfall. Under 2015 fick SVAAB en ny etablering i Norra Djurgårdsstaden och stationen har enligt uppgift fungerat bra. Under 2016 planeras ytterligare stationer.

Den mobila miljöstationen kör enligt en bestämd turlista i staden. Den har insamling både i innerstaden och i ytterstaden med besök fyra gånger per år. Den mobila miljöstationen är ett bra komplement för att göra insamlingen mera tillgänglig för hushållen.

Stockholm Vatten Avfall fortsätter insamling av småelektronik, ljuskällor och småbatterier i skåp kallade "Samlaren". Det finns sju skåp utplacerade i Coop-, ICA- och Lidlbutiker. I och med

butikernas utökade ansvar att ta emot elavfall har SVAAB undersökt möjligheten att samlaren istället används för insamling av kemkalier.

Återvinningscentraler

På återvinningscentralerna kan privatpersoner lämna grovavfall, förpackningar och farligt avfall. Det finns idag sju centraler.

- Återvinningscentral (ÅVC) Östberga
- ÅVC Lövsta
- ÅVC Bromma
- ÅVC Vantör
- ÅVC Sätra samt
- ÅVC Trädgård (endast trädgårdsavfall)
- Roslagstulls återbruk

Samtliga återvinningscentraler besöktes 2015.

Återvinningscentralerna i Stockholm fungerar mycket väl och andelen varor som tas emot för återbruk har ökat. Dagvattenhanteringen för ÅVC Vantör har under 2015 förbättrats som en

konsekvens av tillståndsprovningen. Slutgiltiga villkor för dagvattenhanteringen förväntas under 2016.

Stockholm Vatten Avfall arbetar aktivt med att förbättra avfallshanteringen och har bland annat under 2015 arbetat med framtidens återvinningscentral. Under fem dagar i oktober 2015 byggde Stockholm Vatten, Stockholms stad, White och Ragn-Sells upp framtidens återvinningscentral, där skräp fick nytt liv. De arrangerade workshops och seminarier för att inspirera till återbruk, remake och reuse.

På ÅVC trädgård planeras en pilotanläggning för pyrolysis av trädgårdsavfall till Biokol. Biokol kan med stor fördel användas i planteringar och markbäddar och gasen som bildas kommer att tillföra värme till Fortums fjärrvärmenät. Anläggningen väntas tas i drift under hösten 2016.

I december 2015 öppnade Roslagstulls återbruk i Vanadisberget.

Roslagstulls Återbruk är en återvinningscentral med större fokus på återbruk än de vanliga ÅVC:erna.

Anläggningen är byggd i en ny del av Vanadisberget och fyller en viktig funktion för hushållen i stadsdelen.

Centrumanläggningar

Det finns sexton anmälda stora centrumanläggningar som mellanlagrar och omhändertar avfall och farligt avfall som uppstår i butiker och kontor i gallerior. Dessa anläggningar är Farsta centrum, Gallerian, Globen City, Hötorgscity, NK, Liljeholmsgallerian, Bromma Blocks, Sturegallerian, MOOD-huset, Centralstationen, Kista Galleria, Skärholmen centrum, Vällingby centrum, Ringen, Västermalm och PUB-huset. Anläggningarna använder sig av olika avfallsentreprenörer (Ragn-Sells, SITA, L&T, Logistikbolaget och Nordic Miljö).

Därutöver finns några mindre centrumanläggningar, nämligen Fältöversten och Hagsätra Centrum.

Endast ett fåtal av restaurangerna i centrumanläggningarna sorterar ut biologiskt avfall (matavfall). Miljöförvaltningen avvaktar bättre lagstöd för att kunna driva denna fråga vidare. Under 2015 har samtliga centrumanläggningar besökts i tillsynsarbetet. Centrumanläggningarna sköts överlag bra.

Miljöstation Hallgränd är en anläggning som tar emot avfall från verksamheterna i Slakthusområdet. Den drivs av fastighetskontoret. Miljöförvaltningen uppskattar att fastighetskontoret tagit initiativ till en plats där verksamheterna inom industriområdet kan lämna sitt avfall. Efter påpekande från förvaltningen har skyltningen och förvaringen förbättrats.

Hantering av metallskrot och skrotbilar

Lantz Järn & Metall är en tillståndsprövad metallskrot i Västberga industriområde. Bolaget har sedan flera år arbetat med att minska verksamhetens påverkan på dagvattnet som leds till Årstaviken. Dagvattenbrunnarna är antingen anslutna till oljeavskiljare eller försedda med reningsfilter. Dagvattnet från den fastighet där skrot sorteras renas i en reningsanläggning som installerades under 2010. Provtagning sker och resultatet varierar. Bolaget arbetade under 2015 med små förändringar av reningsanläggningen för att uppnå bättre resultat. Provtagningen kommer fortsätta 2016. Bolaget har informerats om avfall med isolering blåst med CFC och kommer inte ta emot sådant avfall framöver. Egenkontrollen är god.

Allåtervinning, Spånga är en metallskrot i Lunda industriområde som fick tillstånd för verksamheten 2013. Det mesta av hanteringen

sker inomhus men en viss hantering sker även utomhus. Dagvattnet går till Bällstaån. Dagvattnet passerar filter i dagvattenbrunnarna och en oljeavskiljare. På grund av återkommande höga halter av förorenande ämnen i utgående vatten har bolaget under 2015 installerat en filterbrunn efter befintlig slam/oljeavskiljare. Filterbrunnen har minskat metallutsläppen med 75-99%. Även olje-, PCB- och PAH-halterna är låga. Rapporten påpekar dock att provtagningen är gjord som stickprov och utförd strax efter tömning av oljeavskiljaren och byte av filter. Provtagningen kommer fortsätta under 2016. Bolaget har informerats om avfall med isolering blåst med CFC och kommer inte ta emot sådant avfall framöver. Egenkontrollen är god.

Allåtervinning, Bromma är ett anmälningspliktigt mellanlager för metallskrot i Ulvsunda industriområde. Metaller transporteras till anläggningen i Lunda för vidare hantering. Verksamheten, som anmäldes 2012, bedrivs helt och hållet inomhus. Verksamheten är välskött och några anmärkningar har inte framförts vid inspektion.

Allåtervinning, Högdalen är ett anmälningspliktigt mellanlager för metallskrot som startade 2015. Verksamheten bedrivs inomhus. Miljöförvaltningen har under 2015 inte gjort något tillsynsbesök.

Svanljungs skrot är en mindre (tvåmansföretag) anmälningspliktig metallskrot i Snösätra industriområde. Det mesta av verksamheten bedrivs utomhus men viss lagring sker under tak. Inne på fastigheten finns inga dagvattenbrunnar men utanför på gatan finns brunnar som leder dagvattnet till sjön Magelungen. För att minska risken för påverkan på Magelungen inriktades miljöarbetet under 2015 precis som tidigare mot att städa och nederbördsskydda metallerna så mycket som möjligt och att hantera farligt avfall och elavfall på ett bra sätt. Snösätra industriområde är under avveckling vilket försvårar möjligheterna att investera i kostsamma åtgärder.

Bromma & Botkyrka Bilskrot i Vinsta industriområde. Den tidigare bilskrotsverksamheten är avvecklad. Tomten arrenderas av bilskroten för uppställning och omlastning av uttjänta bilar. Marken är sedan långt tidigare förorenad och kommer i framtiden behöva saneras.

Bromma & Botkyrka Bilskrot i Lunda industriområde är en mottagningsplats för uttjänta bilar. Här mellanlagras bilarna en kortare tid för vidare transport till skrotningsanläggningen. Verksamheten är i anslutning till Stockholms stads uppställningsplats för omhändertagna bilar och en ny del har under 2015 börjat anläggas.

Denna del kommer förses med en modern dagvattenhantering i form av svackdike och oljeavskiljare.

RD Trading Metall i Vinsta tog emot metaller, trä och blybatterier. Verksamheten upphörde 2015.

Hantering av returpapper och returplast

Hans Andersson Recycling har två tillståndsprövade anläggningar i Stockholm som framförallt hanterar returpapper och plast. En anläggning ligger i Lunda industriområde och en i Västberga industriområde. Förutom papper och plast hanteras även andra avfallsslag så som metall, glas och trä. Man mellanlagrar också farligt avfall så som el-avfall, batterier och lysrör. All hantering av avfall sker inomhus. Det finns inga klagomål på anläggningarna. Den största miljöbelastningen från denna typ av verksamhet är transporter och dieselanvändningen. Företaget fortsätter arbetet med att minska miljöbelastningen från dessa genom att köra så fullastade transporter som möjligt och därmed minska antalet körningar. Dieselfordon med låg bränsleförbrukning används. I Västberga används utlastning på järnväg, vilket inte fungerar vid Lundaanläggningen. En mobil oljerenare har införskaffats och används på båda anläggningarna. Den renar oljan i pressarna och flyttas mellan balpressarna. Åtgärden bidrar till besparingar av oljebyten och inköp. Eftersom det inte finns någon miljöpolicy som reglerar företagets tjänstebilar har kontakt förmedlats till Stockholm stads rådgivare för miljöbilar. Båda anläggningarna är välskötta utan noterade brister.

IL Recycling Returpapper ligger i utkanten av Älvsjö industriområde. Företaget hanterar returpapper, kartong och plast. En anmälan om ändring av verksamhet har gjorts under året vilket resulterat i att företaget nu även hanterar andra avfallsslag som metall, organiskt material och trä. En del av lagringen sker utomhus medan sortering och balning sker inomhus. Verksamheten bedrivs på ett ganska begränsat utrymme. Företaget arbetar med att byta ut kemiska produkter som används i verksamheten och som innehåller utfasningsämnen. Verksamheten är välskött och vid den årliga inspektionen framfördes inga anmärkningar.

Lunda Kretsloppsanläggning i Lunda industriområde drivs av Ragn-Sells. Verksamheten har tillstånd för sortering och omlastning av industri-, bygg- och handelsavfall samt grovavfall från hushåll. Företaget sorterar och balar olika material varav mest mjukplast, papper, reklam, well och kartong. Sortering och balning sker inomhus. I stort sett allt inkommande avfall sorteras för

materialåtervinning, en mycket liten rest går till förbränning eller deponering. Det finns en tvätthall med oljeavskiljare på anläggningen. Tvätthallen är dock numera avstängd. Ragn-Sells egna bilar tvättas externt på biltvättar som har rening på utgående vatten. Miljöförvaltningen besökte anläggningen under 2015 och bedömer att anläggningen är välskött.

Hantering av bygg- och rivningsavfall och grovavfall

Snösätra Sorteringsanläggning drivs sedan 2012 av Big Bag. Sedan slutet av 90-talet har avfall (brännbart grovavfall, bygg- och rivningsavfall och schaktmassor) hanterats på denna tomt. Periodvis har verksamheten omfattat både sortering och krossning och periodvis har den omfattat endast mellanlagring och omlastning. Nu omfattar den mellanlagring av osorterat verksamhetsavfall och avfall sorterat i fraktionerna brännbart och trä. Även schaktmassor mellanlagras i fraktionerna fyllning (sten, sand, jord och grus), betong, tegel och blåbetong. Bolaget har under 2015 vidtagit förbättringar beträffande bl.a. förvaringen av farligt avfall och elavfall.

Sita (numera Suez) i Högdalen, är en återvinningsanläggning som hanterar stora mängder avfall.

Anläggningen sorterar och förbehandlar bygg- och rivningsavfall och mellanlagrar glas, plast, metall, kartong och elektronik. Sita har även en mindre bilverkstad. Företaget är miljöcertifierat och arbetar kontinuerligt med rutiner och uppföljning. Anläggningen har de senaste åren vidtagit åtgärder för att förbättra hanteringen av dagvatten. Slutgiltiga villkor för anläggningens dagvattenhantering förväntas antas under 2016. Sita har tidigare haft problem med

nedskräpning utanför anläggningen. Sita fick ett nytt påpekande om nedskräpning i april 2015 som vid återbesök var åtgärdat.

Big Bag i Älvsjö industriområde sorterar framförallt grovavfall men också bygg- och rivningsavfall. Verksamheten fick sitt tillstånd i januari 2013. Sortering sker under tak i en stor hall. Allt elavfall, utom kylmöbler, sorteras och förvaras inomhus. Bolaget arbetar med att minska andelen avfall som bränns och öka andelen som materialåtervinns. Miljöförvaltningen begärde komplettering av miljörapporten för år 2014. Förvaltningen begärde också uppgift om hur en golvbrunn inne i sorteringshallen är kopplad. Vid ett återbesök diskuterades förbättringar av gården för container-uppställning.

Stena Recycling AB startade 2012 i Enskede och är en anmälningspliktig mottagning av metallskrot och bygg- och rivningsavfall. På anläggningen mellanlagras också ett antal skrotbilar på uppdrag av Bromma & Botkyrka Bilskrot. Alla dagvattenbrunnar är försedda med filter. Stena fick i uppdrag att kontrollera rutinerna för transportdokument i samband med att farligt avfall transporteras bort från anläggningen och återkomma till miljöförvaltningen om detta. Egenkontrollen är god.

Mellanlagring och behandling av elavfall

Svensk Freonåtervinning i Lövsta industriområde är ett tillståndspliktigt företag som hanterar kasserade kylmöbler och bygg- och rivningsavfall med CFC. Bolaget har haft samråd inför sin ansökan om att utöka verksamheten. Det pågår kontinuerligt förbättringar av såväl utrustning som personalens kunskaper. Under 2015 har klassningen av avfall/fraktioner som skickas till annat land diskuterats. Detta kommer fortsätta under 2016 så att klassningen överensstämmer med lagstiftningen för gränsöverskridande transporter.

Kuusakoski i Bromstens industriområde förbehandlar elavfall. Verksamheten är anmälningspliktig. Bolaget har vidtagit flera förbättringsåtgärder såsom att nederbördsskydda avfallet mer effektivt. Bolaget har under 2015 också installerat en reningsanläggning för dagvattnet och provtagning sker liksom intrimning av reningsutrustningen.

H Andersson Recycling (f.d. Hellstens Grovsopor har tidigare mellanlagrat elavfall som samlats in i grovsoprum i Stockholm) i Snösätra. Under 2013 flyttades denna verksamhet till Herrestagränd i Högdalens industriområde. Den nya lokaliseringen har anmälts till miljöförvaltningen. Verksamheten besöktes 2015 och miljöförvalt-

ningen påtalade bl.a. att kemikalieförteckningen bör revideras och egenkontrollen förbättras.

Recycling i Stockholm AB mellanlagrar elavfall, batterier, lysrör och andra ljuskällor och färgrester som hämtas från grovsoprum på uppdrag av Stockholms kommun. Inga anmärkningar framfördes vid tillsynsbesöket 2015 men förvaltningen begärde kopior av transporttillstånd och transportdokumentation.

Masshantering

För att uppgrävda jord- och schaktmassor, uppbruten asfalt och betong ska kunna materialåtervinnas krävs det lämpliga platser för lagring, sortering, siktning och ibland även krossning. Det är svårt att i Stockholm hitta lämpliga ytor som inte är alltför långt bort men som ändå inte stör närboende. **Peab Fruängen** på Vantörsvägen ligger nära bostäder och klagomål har tidigare framförts på buller nattetid men bullersituationen har förbättrats.

Stockholm Entreprenads ballastterminal ligger vid Magelungsvägen och den har inte besökts under 2015. **Högdalens Marksortering** återvinner schaktmassor på ett område nedanför Högdalstopparna. Förvaltningen har begärt att bolaget ska inkomma med en redovisning av sin egenkontroll.

Hantering av avfall från gaturenhållning

Snöplatser – En beredskap för stora mängder snö måste finnas i staden och miljöförvaltningen har liksom tidigare deltagit i samverkansgruppen mellan stadens förvaltningar för att finna landdepåer för snö. I arbetet har sedan 2010 en mängd platser i ytterstaden utretts i syfte att säkerställa beredskap inför snörika år och utforma ett underlag för ett strategiskt hanterande av landdepåer för snö. Flera av de viktigaste platserna för snö kommer inom några år vara bebyggda och lösningar saknas. Det blev under den senaste vintern ytterligare en snöfattig säsong och inga klagomål inkom till miljöförvaltningen.

Sopsand – Det finns ett antal platser för mellanlagring av sopsand och annat avfall som uppkommer i samband med gaturenhållning.

Peab har anmält sina mellanlager för sopsand till miljöförvaltningen. Under 2013 förelade miljö- och hälsoskyddsnämnden även Svevia att göra detsamma. Svevia har dock överklagat ärendet till länsstyrelsen och därefter vidare till mark- och miljödomstolen (MMD) med motiveringen att de inte ser sopsanden som avfall. MMD avslog besvären och ansåg, i likhet med nämnden, att sanden

skulle betraktas som avfall. Ärendet har nu givits prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen. Domen i ärendet kommer att klarlägga hur sopsanden ska betraktas.

Ris och kvistar – Skarpnäcks stadsdelsförvaltning har en anläggning på Flatenvägen för mellanlagring och flisning av ris, kvistar och liknande avfall från skötsel av grönområden. Verksamheten har inte besökts under 2015. Peab har en motsvarande verksamhet vid Gustav den III:s väg i Bromma. Miljöförvaltningen har där ställt krav på låsbar bom in till området och på att Peab ska informera närboende om verksamheten

Komposteringsanläggningar

Skogskyrkogården har en anmälningspliktig komposteringsanläggning för trädgårdsavfall. Anläggningen har under året drivits utan klagomål på vare sig buller eller lukt.

Förvaringen av de kemikalier som används och det avfall som uppkommer vid skötsel av grönytor har tidigare diskuterats. För detta ändamål har nu en Eco simplex container införskaffats. Flisning, som tidigare orsakat en del bullerstörningar har upphört. De närboende informeras i samband med vändning av komposten, som sker två gånger per år. Sedan denna rutin infördes har det inte förekommit några klagomål på denna hantering.

Djurgården Fisksjöäng Här finns idag en anläggning för kompostering av mindre mängder hästgödsel. Djurgårdsförvaltningen fick, i mars 2014, tillstånd att kompostera större mängder, 3000 ton, hästgödsel per år. Komposteringen kommer huvudsakligen att ske i en sluten trumma. Anskaffandet av den nya anläggningen har dock försenats och den kommer att vara på plats 2016.

Djurgårdsförvaltningen har, efter att tillståndet vunnit laga kraft, påbörjat arbetet med att ta fram ett kontrollprogram för skötsel av anläggningen. Vid inspektionen diskuterades utformandet av anläggningen och villkoren i tillståndsbeslutet.

Rosendal har en mindre anmälningspliktig kompost. Man komposterar trädgårdsavfall som uppkommer i den egna anläggningen och tar också emot gödsel från Skansen. Miljöförvaltningen har svarat på den anmälan som gjorts. Förvaltningen bedömer att komposten inte innebär risk för läckage av näringsämnen till Saltsjön. Komposten används sedan som jordförbättring av både Rosendals trädgårdar och av Skansen.

Lager för farligt avfall

Sweden Recycling AB i Lunda industriområde är ett tillståndspliktigt bolag som hämtar och mellanlagrar farligt och återvinningsbart avfall från tandvårdskliniker i Sverige. Det farliga avfallet som mellanlagras består främst av utbytta amalgamavskiljare, silar, sugslangar från tandläkarstolar, utdragna tänder med amalgamfyllningar, stickande/skärande avfall, fixerings- och framkallningslösningar och småkemikalier. Verksamheten säljer och monterar även amalgamavskiljare och utför vattenprover till dentalklinikerna. Avfallet transporteras med egna fordon till mellanlagret. Från mellanlagret transporteras avfallet till Sweden Recyclings anläggning i Växjö. I Växjö mellanlagras avfallet i väntan på vidare transport till Tyskland där systerbolaget hanterar och behandlar det farliga avfallet. Vid saneringar transporteras rör, slam och spolvatten direkt till anläggningen i Växjö. All mellanlagring sker inomhus där avfallet förvaras i slutna behållare. Miljöförvaltningen hade inga anmärkningar vid tillsynsbesöket 2015.

I.T.K. bygger och servar hissar och serviceteknikerna tar med sig farligt avfall till verksamhetens miljöstation på Ranhammarsvägen. **Infratek Sverige** utför arbeten åt bl.a. Fortum. Servicetekniker kan lämna farligt avfall som uppkommer i verksamheten på Elektra- vägen och Strömsåtravägen. **Suez Recycling AB** har uppdrag från Stockholms Hamn AB att ta hand om avfall som uppkommer hos hyresgästerna i Frihamnen. **Slakthusdepån** i Enskede, som sedan 2012 drivs av Structon Rail AB, utgörs av en miljöstation för avfall och farligt avfall som uppkommer i Structons verksamhet utmed spår- och järnvägsnätet. Inga tillsynsbesök gjordes 2015.